

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 27. juni 2022
Sagsnr.: 2022-0035-0314
Dok.: 2457647

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AT fra Folketingets
Retsudvalg den 28. juni 2022

Samrådsspørgsmål AT:

”Vil ministeren med henvisning til artiklen ”Emmas voldtægtssag blev afvist på grund af fejl og nøl”, dr.dk, den 15. maj 2022, redegøre for, hvordan ministeren forholder sig til, at en sag må afvises ved retten på grund af fejl i forhold til forkyndelsen, og vil ministeren redegøre for, hvad regeringen agter at gøre for at sikre, at denne type fejl fremover minimeres?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet og tak til spørgeren for spørgsmålet.

Jeg vil faktisk også gerne rette en tak til Emma, som den konkrete sag handler om, for at have haft modet til at stå frem og fortælle om sin oplevelse.

Det har gjort indtryk på mig at læse om den afmagt og frustration, der fulgte med, da sagen ikke kom til behandling i retten.

Det, at sagen på grund af en fejl aldrig kom for en dommer, står i stærk kontrast til det politiske fokus på retligheder og beskyttelse af ofre, vi i Folketinget har haft gennem de seneste år.

Jeg er sikker på, at spørgeren og jeg er enige om, at mødet med retssystemet skal være en tryk og tillidsfuld oplevelse.

For de fleste danskere vil mødet med retssystemet være noget, der kan ske én gang i løbet af et liv, hvis nogen sinde.

Derfor er det også vigtigt – og i sager af denne karakter særligt vigtigt – at mødet bliver så vellykket som muligt, så tilliden til retssystemet opretholdes.

[Initiativer om styrkelse af ofres rettigheder]

Netop vigtigheden af det har givet sig udslag i en række løft af bl.a. ofres rettigheder.

Der blev med finansloven for 2021 afsat midler til, at ofre for seksuelle overgreb skulle have ret til en samtale med en bistandsadvokat før anmeldelsen og igen efter straffesagen. Det gennemførte et enigt Folketing ved en ændring af retsplejeloven tidligere i år, og det har siden den 1. marts i år været en rettighed for ofrene.

Min forgænger nedsatte i december 2021 et offer- og vidnepanel, som i øjeblikket undersøger behovet for at styrke ofres og vidners møde med retssystemet.

Vi har med flerårsaftalen for politiets og anklagemyndigheden iværksat en række initiativer, der skal styrke politiets sagsbehandling af bl.a. sager om vold og voldtægt.

Det omfatter bl.a. anvendelse af traumeinformeret praksis i sagsbehandlingen, systematisk identifikation af sagerne, specialiserede teams i samtlige af landets politikredse samt styrkede afhøringsmuligheder.

Alle de initiativer og flere andre er taget for at undgå, at ofrene i de her sager oplever, at de ikke bliver taget seriøst, og at de sidder tilbage med lige præcis den følelse af magtesløshed og af at være ligegyldig, som Emma har givet udtryk for. [Derfor ærgrer det mig også helt enormt, at der er begået de fejl i Emmas sag, som det desværre har været tilfældet.]

[Om den konkrete fejl]

I den konkrete sag har Statsadvokaten i København oplyst, at der skete en meget beklagelig, men menneskelig fejl. Fejlen har desværre ført til, at den sigtede ikke blev underrettet om Statsadvokatens omgørelsesbeslutning i tide. Og det har ført til, at sagen ikke kunne komme for retten.

Når man først hører om sagen, kan jeg godt forstå, at det kan rejse det spørgsmål, om den nuværende frist på to måneder for at meddele en afgørelse om omgørelse af et

tiltalefrafald eller en påtaleopgivelse over for den sigtede er lang nok. Det virker besnærende at forlænge den.

Men her er det vigtigt at huske på, at der også er et hensyn at tage til den sigtede. Det er en belastning at være sigtet for et strafbart forhold. Og derfor skal den sigtede også på et tidspunkt kunne vide sig sikker på, at sagen er endeligt afsluttet.

Hertil kommer så spørgsmålet, om en forlænget frist vil fjerne risikoen for en menneskelig fejl, som der jo skete i den konkrete sag? Med den fejl, der er begået i denne konkrete sag, kan vi ikke sige, at en frist på eksempelvis 3 måneder ville have gjort en positiv forskel.

[Om Rigsadvokatens undersøgelse]

Anklagemyndigheden skal naturligvis tage ved lære af fejlen, og vi skal så vidt muligt undgå, at lignende fejl sker igen.

Som opfølgning har Statsadvokaten i København derfor indskærpet og præciseret statsadvokaturens retningslinjer for behandlingen af sager, hvor der skal meddeles en omgørelse for en person, der har været sigtet.

Som jeg også tilkendegav i forlængelse af artiklen om Emma, har jeg bedt justitsministeriet og de involverede myndigheder om at se på, om der er et generelt problem med, at sager ikke kommer for retten, fordi politi eller statsadvokat ikke overholder fristen på de to måneder.

Rigsadvokaten har på den baggrund gennemført en høring af de regionale statsadvokater. Høringen viser, at der gennem årene har været flere fejl med hensyn til meddelelse af afgørelser om omgørelse. Fejl, som kan have haft betydning for muligheden for at fortsætte strafforfølgningen af den sigtede.

Statsadvokaten i Viborg antager, at der har været ca. 5 sager om året frem til de ændrede forkyndelsesregler i juli 2021, hvor det ikke var lykkedes at forkynde inden for omgørelsesfristen.

Statsadvokaten i København estimerer, at der i et fåtal af sager ikke er sket rettidig forkyndelse efter de tidligere regler.

Statsadvokaterne har identificeret i alt 4 sager, inkl. Emmas, hvor en fejl fra anklagemyndighedens side har ført til, at sagen ikke kunne komme for retten. Og jeg er i dag

blevet oplyst om, at statsadvokaten i København er blevet gjort opmærksom på yderligere en sag, som ikke er nævnt i den udvalgsbesvarelse, som jeg sendte til Retsudvalget i går.

Emmas sag er altså ikke et enestående eksempel, og derfor er det vigtigt for mig, at anklagemyndigheden på baggrund af sagen har besluttet at indføre nye retningslinjer hos statsadvokaterne, der indebærer, at der skal foretages ekstra kvalitetskontrol af alle omgørelsessager, så der altid er to sæt øjne på.

Den nye ”to-faktor-godkendelsesordning” er i første omgang blevet indført af Statsadvokaten i København, men Rigsadvokaten har oplyst, at de andre statsadvokater vil indføre en tilsvarende procedure.

Det er min forventning, at en sådan ekstra kvalitetskontrol med sagerne vil minimere risikoen for, at fejl fører til, at en sag ikke kan rejses ved domstolene.

Tak for ordet.